

Àrea de Cooperació Internacional i Àrea de Recerca, Desenvolupament i Innovació

Àrea de Cooperació Internacional

1. Objectius i àmbits d'actuació El Departament de P_{TOP} participa, a través de la Direcció General de Serveis i amb el suport de l'Àrea de Cooperació Internacional, en la Comissió de Coordinació Interdepartamental de les Actuacions Exteriors de l'Administració de la Generalitat, creada per Acord de Govern de 5 de març de 2002 i coordinada per la Secretaria de Relacions Exteriors del Departament de la Presidència.

2. Activitats

2.1 Europa

2.1.1 Cooperació interregional i transfronterera

i) Comunitat de Treball dels Pirineus

El Departament de P_{TOP} ha exercit, des del mes de juny de 2001 i per un període de dos anys, la coordinació (Direcció General de Carreteres) i el secretariat (Institut d'Estudis Territorials) de la Comissió I: infraestructures i comunicacions de la Comunitat de Treball dels Pirineus, formada per tres regions franceses (Aquitània, Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus), quatre comunitats autònomes (Euskadi, Navarra, Aragó i Catalunya) i també l'Estat d'Andorra.

Durant el 2002 han tingut lloc les reunions següents:

- Reunions de la *Comissió I: infraestructures i comunicacions*. Coordinació de la Comissió i Delegació de Catalunya a càrrec de la Direcció General de Carreteres i la Direcció General de Ports i Transports.
  - 30-1-2002. Bilbao. Euskadi.
  - 15-5-2002. Tudela. Navarra.
  - 23-10-2002. Foix. Migdia-Pirineus.
- 23-5-2002. Bielsa. Aragó. Reunió entre el Comitè de Coordinació i els coordinadors de les comissions. Informe previ de la coordinació de la Comissió I, la Direcció General de Carreteres.
- 23-5-2002. Bielsa. Aragó. Presentació de la proposta del Govern de la Generalitat (*Programa de Política General de Muntanya*) de creació d'una xarxa europea de regions de muntanya.
- 27 i 28-6-2002. Jaca. Aragó. Comunitat de Treball dels Pirineus. XXè Consell plenari.
- 2 i 3-10-2002. La Oliva. Navarra. Reunió de la *Comissió de desenvolupament sostenible* de la Comunitat de Treball dels Pirineus. Presentació de la proposta del Govern de la Generalitat (*Programa de Política General de Muntanya*) de creació d'una xarxa europea de regions de muntanya.

ii) Euroregió

El Departament de P_{TOP} exerceix la coordinació i el secretariat del grup de treball d'ordenació del territori, comunicacions i telecomunicacions de l'Euroregió (Llenguadoc-Rosselló, Migdia-Pirineus i Catalunya).

iii) Quatre Motors per a Europa

El Departament de P_{TOP} participa a la Comissió d'Ordenació del Territori dels Quatre Motors per a Europa (Baden-Württemberg, Catalunya, Llombardia i Roine-Alps).

iv) Conferència de Regions Perifèriques i Marítimes (CRPM)

El Departament de P_{TOP} participa de les activitats sobre transports de la Conferència de Regions Perifèriques i Marítimes (CRPM), que està formada per més de 140 regions d'arreu d'Europa.

Durant el 2002 han tingut lloc les reunions següents:

- 22-3-2002. Santiago de Compostela. Galícia. Seminari "*Las regiones por una política europea de transportes al servicio del territorio*". Assistència de l'Àrea de Cooperació Internacional i d'R+D+I.
- 12 i 13-12-2002. Tolosa. França. Reunió de Treball de la *Comissió de Transports de la CRPM*. Assistència de l'Àrea de Cooperació Internacional i d'R+D+I.

v) METREX

METREX (Xarxa de Regions i Àrees Metropolitanas Europees) és una associació internacional creada a Glasgow l'any 1996 amb el suport de la Comissió Europea que té com a objectiu principal l'intercanvi de coneixements sobre qüestions de planificació i desenvolupament del territori metropolità. METREX està constituïda per regions i àrees metropolitanas europees, entre elles Barcelona, que està representada per la Generalitat de Catalunya.

Durant el 2002 han tingut lloc les reunions següents:

- 15 al 19-5-2002. Thessalonika. Grècia. Participació de l'IET a la IIIa Conferència Biennal i Assemblea General.
- 15 al 18-5-2002. Thessalonika. Grècia. En el marc de la IIIa. Conferència Biennal, visita i conferència del conseller: "*Nueva vida para las ciudades antiguas*". (17 de maig de 2002).

2.1.2 Convenis i acords

- 2002. ADIGSA. Conveni amb l'entitat *Acció Solidària* per tal de reconstruir una escola de Bòsnia.
- 2002. ADIGSA. Col·laboració tècnica amb l'associació *L'Espirall*, de Girona, per tal d'assessorar-la en un projecte que està desenvolupant al Perú.
- 1-2-2002. França. Signatura del Conveni (GISA) per a la construcció de la Casa de Catalunya a Perpinyà.
- 15-4-2002. Institut d'Estudis Territorials. Conveni de col·laboració signat el 15 d'abril de 2002 entre l'IET, l'Institut Català de Cooperació Iberoamericana i la Universidad Católica de Chile.
- 8-5-2002. Visita oficial d'una delegació del Ministeri del Recurs Aigua, de la República Popular de la Xina, a l'ICC per tal de signar un projecte de teledetecció i construcció d'ecosistemes d'aigua i sòls a la conca del riu Yong Ding, a la Xina.
- 7-2002. Institut d'Estudis Territorials (IET). Atlas transpirenenc de transports, encàrrec de la Direction Régionale de l'Équipement Midi-Pyrénées (Ministeri francès de l'Equipament), publicat en forma de llibre en quatre idiomes (català, francès, castellà i basc) i en format de pàgina web.
- 30-9-2002. Bolívia. Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC). Col·laboració tècnica amb l'Instituto Geográfico Militar de Bolivia. Conveni marc de col·laboració signat per treballar de manera conjunta en objectius d'interès comú.
- 10-2002 al 2-2003. Direcció General de Ports i Transports. Estudi dels serveis regionals i interregionals Catalunya - França. En col·laboració amb el govern del Llenguadoc - Rosselló, s'està duent a terme l'estudi "*Nous serveis regionals i interregionals Catalunya - França en l'horitzó 2005*".

2.1.3 Relacions dins l'àmbit de la Mediterrània

El CETMO (Centre d'Estudis dels Transports per a la Mediterrània Occidental), del qual participa el Departament de ПТОР, realitza les seves activitats en el marc del Grup de Ministres de Transports de la Mediterrània Occidental (ГТМО), del qual n'exerceix el secretariat, i en el marc de la cooperació euromediterrània impulsada per la Unió Europea.

2.1.4 Participació en la política europea de l'Estat

Pel que fa a projectes d'iniciativa comunitària, diferents unitats del Departament participen en els programes operatius en el marc de les iniciatives INTERREG II i III. Durant el 2002:

- Participació de l'Institut d'Estudis Territorials i del Gabinet Tècnic de PTOp en els projectes europeus Polimetrex i Intermetrex, dins del programa Interreg III C, 2000-06, que tenen com a objectiu la potenciació de la cooperació i complementarietat de les regions europees, i contribuir també a l'equilibri urbà que busquen els marcs europeus.
- 10-2002. En el marc del Programa INTERREG III B, inici del Programa "Ports Nets". Projecte de col·laboració internacional per a la reducció de la contaminació marítima (Direcció General de Ports i Transports).
- 8-11-2002. Ambaixada de la República Txeca. Madrid. En el marc de la iniciativa comunitària INTERREG III C, reunió per informar del projecte de creació d'una xarxa europea de regions de muntanya liderat per Catalunya (Programa de Política General de Muntanya i Gabinet Tècnic de PTOp).
- 4-11-2002. En el marc del programa INTERREG III B, fou presentat el projecte, en col·laboració amb la Comunitat d'Aragó i la regió del Llenguadoc-Rosselló, "Sistemas de aportación a la red ferroviaria de alta velocidad", sobre els beneficis socials de la generalització de l'alta velocitat i amb l'objectiu de redissenyar els serveis existents, tant ferroviaris com per carretera. La Direcció General de Ports i Transports i el Gabinet Tècnic de PTOp participen en aquest projecte.
- 28-11-2002. Graus. Institut d'Estudis Territorials. Participació al Seminari sobre INTERREG III A *França-Espanya 2000-2006*.
- 20-12-2002. Visita oficial d'una delegació de regions de França, Portugal, Grècia, República Txeca i Romania en el marc de la creació d'una xarxa europea de regions de muntanya liderada per Catalunya (Programa de Política General de Muntanya). Reunió per informar els socis interessats en el projecte, del seu contingut, del pressupost i del procediment a seguir. Aquest projecte se situa en el marc del programa INTERREG III C.

2.1.5 Participació en programes comunitaris

- ADIGSA ha participat en la realització del projecte d'àmbit comunitari VISES (Habitatge Social i Energèticament Sostenible i que inclou l'ECOVISES i el REHVISES) que consisteix en la construcció d'habitatges socials amb materials reciclats i energies sostenibles.
- ADIGSA participa en el Programa europeu *Leonardo*, de formació per a professionals de la construcció en tècnica de rehabilitació sostenible.
- El Departament de Política Territorial i Obres Públiques, a través del Gabinet Tècnic i de l'INCASOL, participa en l'objectiu 2 del FEDER. Concretament, actua en l'eix 1, dirigit a la millora de la competitivitat, l'ocupació i el desenvolupament del teixit productiu. En l'eix 3, societat del coneixement, en què es potencia el desenvolupament de la innovació R+D+I, societat de la informació. En l'eix 4, focalitzat al desenvolupament de xarxes de comunicacions i energia. I en l'eix 5, adreçat al desenvolupament local i urbà.
- GISA participa en el projecte PARAMIX, de tècniques de rehabilitació de paviments de carreteres mitjançant l'ús de noves mesclures asfàltiques, dins el 5è Programa marc d'R+D de la Unió Europea.
- L'Institut Català del Sòl (INCASOL) participa en el programa europeu THERMIE, que subvenciona un projecte sobre el Campus Universitari de Castelldefels, el primer de tot l'Estat que es construeix a partir de criteris ambientals pel que fa al disseny, la construcció i l'ús quotidià de les instal·lacions.
- En l'àmbit del Vè Programa marc de la Unió Europea, l'Institut d'Estudis Territorials ha participat dels programes i projectes de recerca següents:

- Economic change: Micro-Foundations of organisational and institutional changes in Europe.
- *Competitive Metropolises*.
- Macro-economic and Urban Trends in Europe's Information Society. Estudi de cas a l'àrea metropolitana de Barcelona.
- The value of European Patents: Empirical Models and Policy Implications Based on a Survey of European Inventors.
- Automation and Geographic Application of the 2000 Combined Census of Motor Traffic and Inventory of Standards and Parameters on Main International Traffic Arteries in Europe.

2.2 Àrea extraeuropea

2.2.1 Nacions Unides

El CETMO participa en el Comitè de Transports Interiors de la Comissió Econòmica per a Europa de Nacions Unides, a Ginebra, així com també en el grup de treball encarregat de les tendències i l'economia del transport.

2.2.2 Comunitats catalanes a l'exterior

El Departament de PTO ha realitzat, en relació amb els casals i els centres catalans de fora de Catalunya, les actuacions següents:

— Tramesa general a la majoria de casals i centres catalans de la documentació següent:

- Dades bàsiques de Catalunya – PTO.
- Revista Espais PTO.

— Coordinació amb la Direcció General de Relacions Exteriors sobre les demandes d'informació de les comunitats catalanes a l'exterior sobre temes competents del Departament.

Aquestes activitats han estat realitzades en línia amb la participació del Departament en el Consell Assessor de les Comunitats Catalanes a l'Exterior.

2.2.3 Relacions amb d'altres països

i) Amèrica Llatina

— 16-12-2002. Terminal Catalunya. Moll Príncep d'Espanya. Barcelona. Àrea de Cooperació Internacional i d'R+D+i. Presentació pública del projecte de cooperació *Catalunya per Cuba* d'ajuda a la rehabilitació de la Facultat d'Enginyeria Mecànica de la Universitat Central "Marta Abreu", de Las Villas, Santa Clara, a Cuba.

ii) Amèrica del Nord

Es mantenen relacions d'intercanvi informatiu i documental amb:

- "Centre de Documentation du Ministère des Transports du Gouvernement du Canada", a Montreal.
- "Centre de Développement des Transports", també a Montreal.

2.3 Altres activitats

2.3.1 Viatges i visites oficials

— 21 al 25-1-2002. Visita d'una delegació de la Royal Thai Survey, de Tailàndia, per tal de conèixer les activitats de l'ICC i els darrers avenços en matèria de desenvolupament cartogràfic. Signatura d'un MOU (Memorandum of Understanding) en data 24 de gener de 2002.

- 7 al 10-3-2002. Alger. Algèria. Assistència tècnica (IET) al Ministeri per a l'Ordenació Territorial i el Medi Ambient del Govern Algerià per a l'elaboració del "Schéma Régional d'Aménagement du Territoire de la Région Sud-Ouest (Oran)".
- 9 al 17-3-2002. Veracruz. Mèxic DF. El conseller de PTOP i una missió empresarial del Port de Barcelona en visita oficial a Mèxic.
- 13-3-2002. Direcció General de Carreteres. Visita oficial a Catalunya d'una delegació del Japó per tal de conèixer els programes i projectes d'autopistes a Catalunya.
- 23 i 24-04-2002. Luxemburg. Banc Europeu d'Inversions. Direcció General d'Arquitectura i Habitatge. Pla català de l'habitatge. Finançament i inversió.
- 11 al 16-5-2002. INCASOL. Viatge a Cuba per tal d'establir bases de col·laboració entre diversos ministeris del Govern cubà i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques per al disseny d'una remodelació de barris en el centre de l'Havana.
- 27 i 28-5-2002. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC). Visita a Catalunya d'una delegació dels Ferrocarrils Holandesos. Preparació per a la possible signatura d'un conveni de col·laboració amb els Ferrocarrils Holandesos.
- 3 al 14-6-2002. Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC). Visita d'una delegació de tècnics de l'organització DIGSA per tal de donar a conèixer les ciències i tècniques geomàtiques entre tots els seus membres i de combatre l'obsolescència dels sistemes productius a mitjà i curt termini.
- 14-6-2002 i 18-9-2002. Bussnang. Suïssa. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC). Visites a la fàbrica de Stadler, on es fabriquen els trens cremallera de Montserrat.
- 5-8-2002. Bangkok i Beijing. Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC). Seguiment de projectes.
- 5 i 27-9-2002 i 1-10-2002. Direcció General de Ports i Transports. Visites a les obres del metro lleuger Trinitat Nova-Can Cuiàs de:
  - Un grup d'estudiants de Vitusbering, Center for Higher Education, Upper Secondary Education Building and Construction de Dinamarca.
  - Un grup d'estudiants del Departament d'Enginyeria Hidràulica i Aplicacions Ambientals de la Universitat de Palerm.
  - La periodista anglesa Julie Clerk.
- 15 al 17-10-2002. Buenos Aires i Rosario. Argentina. El conseller de PTOP i una delegació de l'Autoritat Portuària de Tarragona. Signatura de l'acord de presa de possessió per part del concessionari de la terminal multipropòsit del port de Rosario.
- 27 al 29-10-2002. Rotterdam. Holanda. Direcció General d'Arquitectura i Habitatge. Visita de treball al Berlage Institute.
- 11-11-2002. Centre de Control de Trànsit de Vic. Vic. Direcció General de Carreteres. Visita del *Chef de Service de la Direction Départementale de l'Équipement de l'Ariège*. France.
- 3 al 5-12-2002. Servei Geològic de Catalunya. Visita d'una delegació del Servei Geològic de Xina al Servei Geològic de Catalunya per conèixer les activitats que realitza el SGC en l'àmbit de la geologia.
- 9-12-2002. Barcelona. El conseller de PTOP. Visita tècnica del Parlament Regional de Sardenya.
- 11 al 13-12-2002. Quito. Equador. Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC). Reunions prèvies a la signatura de l'addenda del conveni amb el Ministeri de Desenvolupament Urbà i Habitatge equatorià, pel qual es divideix en dues fases el contracte signat en data 7 de febrer de 2002.
- 20-12-2002. Schwanau, Alemanya. El conseller de PTOP. Acte de lliurament de la màquina tuneladora de l'L9. Fàbrica Herrenknecht Ibérica, SA.

2.3.2 Organització de congressos i jornades

- 24 al 26-1-2002. Tolosa de Llenguadoc. França. Institut d'Estudis Territorials (IET). *“La ville étalée en perspectives”*. Col·loqui transnacional sobre l'extensió urbana. Organització: APUMP i IET.
- Institut d'Estudis Territorials (IET). Mostra *“Cerdà, Urbs i Territori”*. Exposició itinerant que ha visitat les següents ciutats següents:
  - 5 al 28-2-2002. Austin. Texas. EUA.
  - 27-2 al 31-3-2002. Palma de Mallorca.
  - 11-4 al 12-5-2002. Alcalá de Henares.
  - 7 al 28-6-2002. Mannheim. Alemanya.
  - 28-8 al 21-9-2002. Londres.
- 4 al 6-6-2002. Barcelona. Institut d'Estudis Territorials (IET). Seminari Internacional *“El desafío de las áreas metropolitanas en un mundo globalizado. Una mirada a Europa y América Latina”*. Organització: IET, ICCI, Universidad Católica de Chile, en el marc del conveni de col·laboració signat el 15 d'abril del 2002.
- 19 i 20-9-2002. Barcelona. Direcció General de Carreteres. Col·laboració amb l'Institut d'Estudis Territorials en l'organització de la *“Conferència Internacional sobre la reducció, en el marc de les polítiques europees de transport, dels inconvenients del trànsit pesant en les rutes pirinenques”*.
- 7 al 26-10-2002. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Barcelona. Institut Català del Sòl. Exposició *“La ciutat nova, l'acció pública en el creixement urbà a Catalunya”*.
- 25-10-2002. Barcelona. Direcció General de Ports i Transports. Jornada Tècnica sobre formació en transport i logística a la regió euromediterrània.
- 13-11-2002. Barcelona. Direcció General de Ports i Transports. Jornada sobre transport combinat. *“L'alternativa sostenible al segle XXI”*.

2.3.3 Participació en congressos, jornades i altres

- 18-1, 31-5 i 21-10-2002. París. França. Institut d'Estudis Territorials (IET). Participació a l'*Observatoire des Politiques et des Stratégies de Transport en Europe*.
- 2002. Brisbane. Austràlia. ADIGSA. Participació en la *Comissió Mundial per a la investigació de fórmules efectives per a l'eliminació de barreres arquitectòniques*.
- 24 al 26-1-2002. Palau de Congressos Pierre Baudis. Tolosa de Llenguadoc. França. Direcció General d'Urbanisme. Participació a la Conferència Transnacional sobre l'Extensió Urbana a les ponències *“El tractament de la dispersió urbana en la legislació urbanística: Llei catalana de l'urbanisme”* i *“Aposta per al desenvolupament sostenible i modes d'intervenció possibles”*.
- 28-1-2002. Mulhouse. França. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC). Assemblea General de l'Associació Rhin-Rhône Méditerranée.
- Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC). Participació a les reunions de la Unió Internacional dels Transports Públics (UITP) a les diferents comissions i grups de treball:
  - 11-2 i 15-5-2002. Brussel·les. Bèlgica. Assistència a les reunions del Comitè Executiu.
  - 16-4-2002. Iseo. Itàlia. Comitè de Ferrocarrils Regionals i Suburbans.
  - 17-5-2002. Brussel·les. Bèlgica. Subcomitè d'Instal·lacions Fixes.
  - 20 i 23-10-2002. Barcelona. Segona Assemblea de Transport Regional i Segona Assemblea de Ferrocarrils Regionals i Suburbans.
  - 7 al 9-11-2002. Copenhaguen. Dinamarca. Comitè de Direcció.
- 4 i 5-3-2002. Hotel Rey Juan Carlos I, Barcelona. El conseller de ПТОР. Participació en la cerimònia d'obertura del seminari *“Las Infraestructuras como motor de desarrollo: presente y futuro en Cataluña y Europa”*. The Economist.
- Institut d'Estudis Territorials. En el marc d'Eurocongrés 2000:
  - 31-5 i 1-6-2002. Ripoll. Jornades *“Consolidar l'eix transpirinenc Barcelona-Tolosa de Llenguadoc-París. Les comunicacions a debat”*.

- 3-6-2002. Barcelona. Jornada “*La intermodalitat i les TEN als ports del sud d’Europa. Les relacions comercials del mercat europeu intercontinental i el ferrocarril als ports del Mediterrani occidental*”.
- 4-10-2002. Balaguer. Jornada “*Perspectives de l’eix transfronterer Tortosa-Balaguer-Tolosa de Llenguadoc*”.
- 25 i 26-10-2002. Tolosa de Llenguadoc. França. Col·loqui “*Développement régional, développement local, développement durable: quelles gouvernances ?*”
- 19-11-2002. Barcelona. Jornada “*Aigua dels Alps per a Catalunya*”.
- 11-6-2002. Hotel Verdi. Sabadell. El conseller de PTOp. Inauguració de la “*Jornada sobre el Desenvolupament Estratègic de Ciutats i Territoris a Catalunya i Europa*.”
- 6 i 7-6-2002. Frankfurt. Alemanya. Direcció General de Ports i Transports. Assistència de representants de la DGPT, en qualitat de convidats, a la *14th Kontiki Conference* dels consorcis del transport públic d’Alemanya.
- 11 al 13-6-2002. Hèlsinki. Finlàndia. Institut Cartogràfic de Catalunya (icc). Viatge per estudiar futures col·laboracions entre l’icc i el National Land Survey (organisme rector de la cartografia fina).
- 8 al 13-6-2002. Atlanta. Geòrgia. USA. Direcció General de Carreteres. Presentació del SITCAT (Sistema d’Informació Territorial de Catalunya) en el marc de la Conferència *GeoSpatial World 2002*, organitzada per INTERGRAPH.
- 15 al 17-7-2002. Barcelona. Direcció General de Carreteres. *International Conference on Bridge Maintenance, Safety and Management* IABMAS 02.
- 30-9-2002 al 4-10-2002. Quito. Equador. Institut Cartogràfic de Catalunya (icc). Assistència a la reunió de DIGSA. Presentació de ponències sobre les activitats desenvolupades a l’icc.
- 10 i 11-10-2002. Brussel·les. Bèlgica. Àrea de Cooperació Internacional i d’R+D+I. Participació a la conferència “*Good practice in integration of environment into transport policy*” organitzada per la DG Environment de la Comissió Europea.
- 16 al 18-10-2002. Frankfurt. Alemanya. Institut Cartogràfic de Catalunya (icc). Assistència a la fira *Intercargo*.
- 17 i 18-10-2002. Brussel·les. Bèlgica. Programa de Política General de Muntanya. En el marc de l’*Any Internacional de les Muntanyes*, la Comissió Europea organitza la conferència “*Les polítiques comunitàries i la Muntanya*”.
- 21 al 23-10-2002. Tolosa de Llenguadoc. França. Direcció General de Ports i Transports. Presentació de la comunicació “*Ligne 9 of Barcelona Metro: a new way for building metropolitan railways*” a les Journées d’Études Internationales de Toulouse.
- 20 i 23-10-2002. Rubí. Barcelona. El conseller de PTOp presideix la inauguració de la 2a Assemblea de Transport Regional i la 2a Assemblea de Ferrocarrils Regionals i Suburbans de la UITP.
- 23-10-2002. Vitoria. Euskadi. Programa de Política General de Muntanya. Assemblea d’EUROMONTANA. Assistència a l’assemblea general.
- 14 i 15-11-2002. Pecs. Hongria. Secretaria per a la Planificació Territorial i Direcció General d’Arquitectura i Habitatge. 1a Conferència de Presidents Regionals i Consellers sobre Planificació Territorial. Commission C “*Politiques Régionales*”.
- 18 i 19-11-2002. Bilbao. País Basc. Direcció General d’Arquitectura i Habitatge. Assistència al Congrés de VPO.
- 28-11-2002. Graus. Institut d’Estudis Territorials. Participació al Seminari sobre INTERREG III A *França-Espanya 2000-2006*.

Àrea de Recerca, Desenvolupament i Innovació

1. Objectius i àmbits d’actuació

L’any 2002, el Departament de PTOp ha continuat la línia de treball iniciada l’any 2000, i ha centrat els seus esforços en coordinar i oferir suport a l’actuació del Departament en matèria de recerca i innovació dins dels sectors d’activitat de la seva

competència. Tot seguit es presenten les principals activitats realitzades agrupades en cinc línies d'actuació.

2. Activitats

2.1 Balanç, anàlisi i avaluació de l'activitat d'R+D+I en l'àmbit del Departament

Des de l'Àrea de Cooperació Internacional i d'R+D+I s'ha donat continuïtat al procés d'identificació d'interlocutors en les unitats del Departament i de la seva activitat d'R+D+I i d'estudis de l'any 2001.

S'ha mantingut actualitzada la identificació dels interlocutors responsables en les unitats del Departament de P_{TOP} i dels organismes externs d'R+D+I vinculats als àmbits del territori i les obres públiques, amb els quals s'han continuat establint relacions de coordinació en matèria de recerca, desenvolupament i innovació vinculats al Departament.

També s'ha continuat treballant, amb la col·laboració de totes les direccions generals, organismes autònoms i empreses públiques del Departament de P_{TOP} i dels seus centres externs vinculats, en la identificació dels estudis, projectes de recerca i xarxes temàtiques, mitjançant el mateix tipus de fitxes descriptives de l'any passat.

A aquestes fitxes descriptives s'han incorporat dos nous apartats. Un és el de les línies de recerca del Departament de P_{TOP}, definides al III Pla de recerca de Catalunya 2001-2004, que s'indiquen a continuació:

- Desenvolupament sostenible del territori
- Transport, mobilitat i seguretat integrada
- Tecnologies de la construcció
- Arquitectura i qualitat de vida
- Avaluació estructural
- Tecnologies de la informació i de la comunicació en l'àmbit del territori i la mobilitat.

I l'altre és el de l'àmbit temàtic, que pot ser territori, ciutat, mobilitat o informació.

Aquest any també s'ha introduït un nou tipus de fitxa, el de "Xarxa temàtica", la qual cosa ha permès d'identificar els grups d'entitats (empreses, usuaris, universitats, Administració pública, etc.) que tenen un objectiu comú per facilitar la coordinació de les seves activitats i del coneixement.

Tot això ha donat com a resultat l'inventari dels principals estudis, projectes de recerca i xarxes temàtiques a Catalunya en l'àmbit del Departament de P_{TOP} de l'any 2001. Cal tenir en compte que també s'han inclòs fitxes d'activitats realitzades abans del 2001 i que no van quedar recollides a l'anterior inventari.

El resultat ha estat de 73 projectes d'R+D+I, 4 xarxes temàtiques i 66 estudis, la distribució dels quals, per unitats i segons l'organigrama existent l'any 2001, es pot observar tot seguit:

NOMBRE DE PROJECTES D'R+D+I I D'ESTUDIS (2000-2001)

UNITAT	PROJECTES RECERCA	ESTUDIS	XARXES TEMÀTIQUES
DIRECCIONS GENERALS			
PROGRAMA PER AL PLANEJAMENT TERRITORIAL	0	4	0
DIRECCIÓ GENERAL DE CARRETERES	0	7	0
DIRECCIÓ GENERAL DE PORTS I TRANSPORTS	2	12	0
SECRETARIA PER A LES ACTUACIONS CONCERTADES, L'URBANISME I L'HABITATGE			
Subdirecció General d'Actuacions Concertades	0	4	0
Direcció General d'Arquitectura i Habitatge	0	9	0
SECRETARIA GENERAL			
Direcció de Serveis, Subdirecció General d'Organització, Informació i Recursos Humans	2	2	0
SUBTOTAL	4	38	0

UNITAT	PROJECTES RECERCA	ESTUDIS	XARXES TEMÀTIQUES
ORGANISMES AUTÒMOMS I EMPRESES PÚBLIQUES DE DPTOP			
PORTS DE LA GENERALITAT	1	0	0
FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (fgc)	7	0	0
INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA (icc)	24	0	2
INSTITUT CATALÀ DEL SÒL (incasol)	2	2	0
ADMINISTRACIÓ, PROMOCIÓ I GESTIÓ, SA (adigsa)	2	4	0
INSTITUT PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMARQUES DE L'EBRE	0	3	0
SUBTOTAL	36	9	2
ORGANISMES EXTERNS D'R+D+I			
CENTRE INTERNACIONAL DE MÈTODES NUMÈRICS EN ENGINYERIA (CIMNE)	5	0	0
INSTITUT D'ESTUDIS TERRITORIALS (IET)	3	5	0
CENTRE INTERNACIONAL D'INVESTIGACIÓ I DE RECURSOS COSTANERS (CIIRC)	14	0	1
INSTITUT DE TECNOLOGIA DE LA CONSTRUCCIÓ DE CATALUNYA (ITEC)	1	5	0
LABORATORI GENERAL D'ASSAIGS I INVESTIGACIONS (LGAI)	0	1	0
INSTITUT DE GEOMÀTICA	10	0	1
CONSORCI CENTRE D'INNOVACIÓ DEL TRANSPORT (CENIT)	0	1	0
SERVEI DE COL·LABORACIÓ AMB EL CENTRE D'ESTUDIS DEL TRANSPORT PER A LA MEDITERRÀNIA OCCIDENTAL (CETMO)	0	7	0
SUBTOTAL	33	19	2
TOTAL	73	66	4

Atenent el nombre d'estudis, projectes de recerca i xarxes temàtiques, ressalta el pes de l'activitat de recerca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, el Centre Internacional d'Investigació i de Recursos Costaners i l'Institut de Geomàtica, els quals representen les dues terceres parts dels projectes de recerca identificats. Això respon al fet que la infraestructura científica i tecnològica de PTOPT es basa en una sèrie de centres de recerca i tecnològics participats i en el centre, l'Institut Cartogràfic de Catalunya, que compagina les activitats pròpies de producció cartogràfica amb la recerca i el desenvolupament.

Respecte de les quatre xarxes temàtiques inventariades, dues corresponen a l'Institut Cartogràfic de Catalunya, una al Centre Internacional d'Investigació i de Recursos Costaners i l'altra al Laboratori General d'Assaigs i Investigacions.

Pel que fa als estudis, hi participen altres tipus d'unitats, la majoria de les quals tenen una activitat orientada a la coordinació, la planificació i el seguiment de l'activitat del Departament. Més de la meitat dels estudis són responsabilitat de la Direcció General de Ports i Transports, de la Direcció General de Carreteres, de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge i del CETMO.

Les fitxes consten de diversos apartats i recullen una informació sistematitzada sobre els projectes d'R+D+I i els estudis, com el lideratge i els participants públics o privats, el tipus de cooperació nacional o internacional, la data de finalització, la descripció sintètica amb els objectius a assolir i la metodologia emprada, el destinatari o/i beneficiari final i la seva disponibilitat.

2.2 Seguiment, anàlisi i avaluació del II i III Pla de recerca de Catalunya 1997-2000 i 2001-2004

En complementarietat amb la tasca anterior, també s'ha dut a terme un seguiment, una anàlisi i una avaluació dels plans de recerca de Catalunya.

Efectivament, en el III Pla de recerca de Catalunya (2001-2004), es va crear el Consell d'Assessorament, Seguiment i Avaluació (CASA), i una Comissió Permanent en els quals està representat el Departament.

Una de les missions del CASA és la d'actuar com a òrgan de la CIRIT en l'avaluació dels resultats del II Pla de recerca de Catalunya (1997-2000). Per tal de dur a terme aquesta tasca, es van constituir sis comissions avaluadores del II Pla de recerca.

El Departament de PTOIP presideix, coordina i participa en els treballs de la comissió avaluadora 6, que té com a objectiu fer una avaluació de les activitats realitzades per les unitats departamentals de la Generalitat de Catalunya en relació amb els objectius i les línies prioritàries recollides en les tres àrees temàtiques següents:

- Medi Ambient i Recursos Naturals
- Agroalimentació
- Ordenació del Territori, Tecnologies de les Obres Públiques i de la Construcció.

Les unitats departamentals a avaluar per part d'aquesta Comissió són: el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; el Departament de Medi Ambient; el Departament de Política Territorial i Obres Públiques i els centres d'R+D i tecnològics propis d'aquests departaments.

Aquesta avaluació es basa en la informació disponible de les dades que anualment demana la CIRIT sobre les activitats d'R+D+I dutes a terme pels departaments de la Generalitat i pels organismes que en depenen: 1997-2000. També es disposava de les memòries anuals dels departaments i dels organismes.

En primer lloc es va realitzar una avaluació quantitativa de les unitats que descriu les seves activitats i la relació d'aquestes amb els objectius i les línies prioritàries de les tres àrees temàtiques.

Aquesta avaluació quantitativa es va complementar amb una avaluació qualitativa, amb la introducció d'indicadors de qualitat i de resultats, feta a partir de la informació disponible d'informes i qüestionaris contestats per algunes unitats.

El resultat d'aquesta avaluació és el següent:

- Àrea temàtica d'ordenació del territori, tecnologia de les obres públiques i de la construcció.
- Recursos del Departament de Política Territorial i Obres Públiques destinats a l'àrea temàtica d'ordenació del territori, tecnologia de les obres públiques i de la construcció

ANY	RECURSOS (MEUR)
1997	2,471
1998	3,925
1999	4,564
2000	3,186
TOTAL	14,146

Aquesta àrea temàtica correspon a l'activitat d'R+D+I del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, incloses les transferències als centres tecnològics i de recerca en els quals hi participa. Cal tenir en compte que la infraestructura científica i tecnològica de l'àmbit competencial de PTOIP es basa en els centres participats i en el centre propi "Institut Cartogràfic de Catalunya" que compagina les activitats pròpies de producció cartogràfica amb recerca i desenvolupament.

Els centres participats són: el Centre Internacional d'Investigació dels Recursos Costaners (CIIRC); l'Institut d'Estudis Territorials (IET); l'Institut Tecnològic de la Construcció (ITEC); el Centre Internacional de Mètodes Numèrics en Enginyeria (CIMNE)

i l'Institut de Geomàtica (IG). Cal indicar que en el segon semestre de l'any 2000 es va crear el Centre d'Innovació del Transport (CENIT).

La despesa total del Departament ha ultrapassat els 14 MEUR, la qual cosa ha produït un increment dels recursos financers del 29% del primer a l'últim any del Pla, amb increments més alts els altres dos anys. Cal tenir en compte que les activitats de la Junta d'Aigües i de la Direcció General de Política Hidràulica, a partir del 1999, es comptabilitzen al Departament de Medi Ambient.

Aproximadament, la meitat d'aquests recursos ha estat destinada a mantenir l'estructura de recerca de centres participats. L'altra meitat es distribueix entre l'Institut Cartogràfic de Catalunya (15,4%) i les unitats departamentals, més orientades a la realització d'estudis i informes destinats a donar suport a l'activitat pròpia de planificació, programació, seguiment, execució i avaluació del Departament, entre les quals destaquen el Pla territorial metropolità de Barcelona (12,4%); la Direcció General de Ports i Transports (8,4%) i la Secretaria General (5,7%).

Atenent a l'activitat enregistrada del Departament, es reflecteix que els projectes que pertanyen a la línia prioritària d'ordenació del territori, urbanisme i transport representen més del 80% dels recursos, mentre que en les altres línies no arriba al 5%. Caldria incloure i consolidar l'activitat dels centres de recerca participats per fer la valoració entre les línies del Pla i les necessitats del Departament.

L'estructura i els objectius de les unitats departamentals no són les d'ens de recerca ni estan dotades per a ser-ho, la qual cosa fa que no siguin les més adequades per a l'obtenció de recursos d'R+D+I en convocatòries competitives, situació totalment diferent de la de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. Aquest fet justifica l'acció del Departament a través dels centres tecnològics i de recerca en els quals hi participa.

2.3 Realització d'activitats orientades a enfortir els centres d'R+D+I d'interès del Departament de P_{TOP}

El Departament de P_{TOP} durant l'any 2002 ha continuat enfortint i fomentant les relacions i la col·laboració amb els centres i organismes que realitzen activitats en matèria de recerca, desenvolupament i innovació tecnològica.

En aquest sentit, les direccions generals, organismes autònoms i empreses públiques del Departament, en funció del seu àmbit d'actuació, han realitzat activitats d'R+D+I en col·laboració i coordinació amb els centres de recerca i tecnologia participats:

- l'Institut d'Estudis Territorials (IET)
- l'Institut de Tecnologia de la Construcció de Catalunya (ITEC)
- El Laboratori General d'Assaigs i Investigacions (LGAI)
- L'Institut de Geomàtica
- El Centre Internacional d'Investigació i de Recursos Costaners (CIIRC)
- El Consorci Centre d'Innovació del Transport (CENIT)
- El Centre Internacional de Mètodes Numèrics en Enginyeria (CIMNE)

En aquesta línia de treball, des de l'Àrea de Cooperació Internacional i d'R+D+I, durant aquest any 2002 s'ha donat continuïtat a les línies i fórmules de col·laboració entre el Departament de Política Territorial i Obres Públiques i el CIMNE recollides en el conveni de col·laboració, subscrit l'any 2000, i prorrogat els anys 2001 i 2002, entre les dues institucions, en matèria d'R+D+I de l'àmbit competencial de P_{TOP}.

Les activitats desenvolupades es basen en les quatre línies d'actuació següents: a) Assessorar i donar suport al Departament en els programes i projectes d'R+D+I del seu àmbit competencial. Durant l'any 2002 els responsables de l'Àrea de Cooperació Internacional i d'R+D+I han tingut reunions de treball amb el CIMNE sobre les línies de

recerca d'interès per a P_{TOP}. Així mateix el CIMNE continua assessorant sobre el programa, d'àmbit estatal, per al foment de la Innovació Tecnològica (PROFIT) i sobre el proper VI Programa marc d'R+D de la Unió Europea 2002-2006.

b) Preparar les propostes del Departament a les convocatòries de programes d'R+D+I del seu àmbit competencial. El CIMNE coordina la preparació de candidatures dels possibles projectes d'investigació, amb la participació de les unitats de P_{TOP}, i els seus organismes autònoms i empreses públiques.

c) Participar en seminaris i jornades d'interès per al Departament. El CIMNE ha participat, juntament amb P_{TOP}, en l'organització, la presentació de ponències i la preparació de la base documental de la Jornada sobre "*Possibilitats d'Internet en el sector de la construcció. Realitats i perspectives*", que ha tingut lloc el 26 de juny del 2002, a la seu del Departament.

d) Identificar i promoure projectes d'R+D+I dels sectors d'activitat del Departament. El CIMNE està participant en els projectes següents:

- Tècniques de rehabilitació de paviments de carreteres mitjançant l'ús de noves mescles asfàltiques (PARAMIX).
- Millora en el disseny i en la producció d'eines de tall per a la maquinària de la construcció (CUTTER).
- Assaigs a escala natural de barreres artificials en massissos de roca cristal·lina. Fase II (FEBEX II).

2.4 Introducció d'R+D+I en la formació

Durant l'any 2002 s'ha donat continuïtat a la formació amb una orientació eminentment pràctica sobre R+D+I i de transferència tecnològica, la qual cosa es va concretar en la jornada següent:

El 26 de juny de 2002 va tenir lloc, a la seu del Departament, una jornada sobre "*Possibilitats d'Internet en el sector de la construcció. Realitats i perspectives*", adreçada als comandaments del Departament i als professionals, les empreses i els organismes interessats en l'aplicació d'Internet i, en general, de la tecnologia i la informació en el món de la construcció. A la jornada van assistir més de 130 persones.

En aquesta jornada es van presentar les possibilitats que el sector de la construcció té per aprofitar-se de les noves tecnologies de la informació i, en particular, els avantatges d'Internet.

Es van exposar les possibilitats actuals d'Internet en el sector de la construcció, que s'indiquen a continuació:

- Intercanviar informació en comú en tots els aspectes del desenvolupament del projecte i de la vida de l'obra.
- Oferir un servei de formació continua, interactiva i personalitzada.
- Crear un mercat de productes i serveis relacionat amb les necessitats d'una obra concreta.

S'ha continuat amb la línia de col·laboració amb les universitats per a la transferència tecnològica Universitat-Administració-Empresa, mitjançant els convenis de pròrroga del conveni de col·laboració entre el Departament de P_{TOP} i el CIMNE en l'àmbit d'R+D+I per a l'any 2002.

2.5 Difusió del coneixement

Durant l'any 2002 totes les unitats del Departament i centres de recerca vinculats han realitzat un especial esforç per tal de disposar de la publicació que recull l'inventari dels principals projectes d'R+D+I i estudis del període 2001.